

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 191/2016-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti JAVELIN s. r. o., Priemyselná 720, Strážske, zastúpenej advokátkou Mgr. Miroslavou Budinskou, VIVID LEGAL, s. r. o., Plynárenská 7/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 NcB 10/2015 zo 14. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti JAVELIN s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti JAVELIN s. r. o., Priemyselná 720, Strážske (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 NcB 10/2015 zo 14. septembra 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

«... Okresný súd Košice I začal konkurzné konanie voči spoločnosti [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ].

... vec bola pridelená na rozhodnutie [REDAKOVANÉ], sudcovi Okresného súdu Košice I...

... Okresný súd Košice I vyhlásil konkurz na majetok Úpadcu... ustanovil za správcu konkurznej podstaty... spoločnosť [REDAKOVANÉ]

... Sťažovateľ doručil Pôvodnému správcovi prihlášku pohľadávky..., ktorou si prihlásil do Konkurzu svoju pohľadávku. ...

Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 25.09.2015, sp. zn. 31K/58/2014 z dôvodu rozhodnutia o zmene správcu konkurznej podstaty na opakovanej prvej schôdzi veriteľov konanej dňa 27.07.2015 ustanovil v Konkurznom konaní nového správcu konkurznej podstaty – spoločnosť [REDAKOVANÉ]...

Dňa 03.08.2015 Sťažovateľ... doručil Okresnému súdu Košice I podanie označené ako „Námietka zaujatosti voči sudcovi Okresného súdu Košice I [REDAKOVANÉ]“ zo dňa 03.08.2015...

Sťažovateľ sa Námietkou zaujatosti... domáhal vylúčenia Sudcu z prejednávania a rozhodovania v Konkurznom konaní z dôvodu, že:

- Sudca má dlhodobý kolegiálny vzťah k [REDAKOVANÉ], ktorý vykonáva funkciu komplementára Pôvodného správcu...,

- Sudca napriek vedomosti o závažných porušeníach zákonných povinností Pôvodného správcu, ktoré odôvodňovali odvolanie Pôvodného správcu, nepristúpil k odvolaniu Pôvodného správcu...

Dňa 07.10.2015 Okresný súd Košice I doručil Sťažovateľovi Uznesenie, ktorým Krajský súd v Košiciach rozhodol, že Sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania v Konkurznom konaní. ...

Sťažovateľ v Námietke zaujatosti poukázal na pomer Sudcu k [REDACTED], ktorý vyplýva z dlhodobej spolupráce Sudcu a [REDACTED] v rámci agendy obchodnoprávneho úseku Okresného súdu Košice I. [REDACTED] dlhodobo pôsobil na obchodnoprávnom úseku Okresného súdu Košice I ako vyšší súdny úradník. ...

Sťažovateľ má za to, že základné právo Sťažovateľa podľa ust. článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo Sťažovateľa podľa ust. článku 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené:

IV.1 porušením povinnosti súdu vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu a

IV.2 porušením povinnosti súdu vysporiadať sa s právnou argumentáciou Sťažovateľa jasným, zrozumiteľným a právne korektným spôsobom v spojení s nerešpektovaním princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí.

IV.1 Porušenie povinnosti súdu vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu

... z odôvodnenia Uznesenia vyplýva, že Krajský súd v Košiciach je toho názoru, že nakoľko Pôvodný správca nie je účastníkom konania, na Námietku zaujatosti, ktorá je odôvodnená pomerom (kolegiálnym vzťahom) Sudcu a [REDACTED], nie je možné prihliadať. ...

Sťažovateľ má za to, že Krajský súd v Košiciach formalistickým výkladom ust. § 14 ods. 1 OSP, ktorý popiera princíp spravodlivosti ako aj požiadavku materiálnej ochrany práv, ktoré sú podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu, porušil základné právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie...

Sťažovateľ je preto toho názoru, že pri aplikácii ust. § 14 ods. 1 OSP v konkurznom konaní je potrebné prihliadať na:

- špecifické postavenie správcu konkurznej podstaty. V konkurznom konaní správca konkurznej podstaty zisťuje, zabezpečuje a spravuje majetok patriaci do konkurznej podstaty a vykonáva speňažovanie majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty má preto nepochybne zásadný vplyv na priebeh a výsledok konkurzného konania. Správca konkurznej podstaty je pritom, s ohľadom na odmenu správcu konkurznej podstaty počítanú v závislosti od výťažku zo speňaženia majetku

patriaceho do konkurznej podstaty, na priebehu a výsledku konkurzného konania zainteresovaný aspoň tak, ako samotní účastníci konkurzného konania...

Uvedené konštatoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení... zo dňa 30.04.2008, sp. zn. 5 Ndob 5/2008... „I keď zákon o konkurze a vyrovnaní nepriznáva správcovi postavenie účastníka konania a správca nie je výslovne uvedený ani v ustanovení § 14 ods. 1 OSP, odvolací súd má zo to, že vzhľadom na jeho postavenie v konkurznom konaní, ktorého priebeh výrazne ovplyvňuje a napokon v jeho určitých fázach (napr. pri rozhodnutí o priznaní odmeny) aj účastníkom konania je a na celom konkurznom konaní je zainteresovaný aspoň tak, ako účastníci tohto konania, aj pomer k správcovi môže byť i dôvodom na jeho vylúčenie.“.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.09.2015, sp. zn. 2NcB/10/2015 bolo porušené základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa ust. článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa ust. článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.09.2015, sp. zn. 2NcB/10/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 177,86 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup alebo rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu. Napadnutým uznesením krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou vo veci vedenej Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 31 K 58/2014 (ďalej len „námietka zaujatosti“) tak, že zákonného sudcu [REDACTED] nevyлúčil z jej prerokovania a rozhodovania. Sťažovateľka odôvodnila námietku zaujatosti pomerom zákonného sudcu ku komplementárovi správcu konkurznej podstaty [REDACTED]

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

„Pokiaľ ide o pomer k účastníkom konania, resp. ich zástupcom vzhľadom na skutočnosť, že správca nie je účastníkom konania na túto námietku nebolo možné prihliadnuť.“

Podľa sťažovateľky krajský súd porušil ňou označené práva formalistickým výkladom ustanovenia § 14 ods. 1 OSP, pričom sťažovateľka je toho názoru, že pomer sudcu ku správcovi konkurznej podstaty môže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania veci vzhľadom na špecifické postavenie správcu konkurznej podstaty.

Ústavný súd konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či sú alebo

nie sú v súlade s ústavnoprocesnými zásadami upravenými v ústave. Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitráry) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov, prípadne postupom, ktorý im predchádzal.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov

a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že v okolnostiach veci sťažovateľky skutočne možno mať pochybnosti o tom, či postupoval krajský súd správne, keď na námietku zaujatosti odôvodnenú pomerom sudcu ku správcovi konkurznej podstaty neprihliadal, čo by *prima facie* mohlo evokovať prijatie záveru o porušení označených práv sťažovateľky.

Ústavný súd sa však zaoberal napadnutým uznesením aj z pohľadu, či prípadný nesprávny postup krajského súdu mohol mať vplyv na priebeh konkurzného konania, resp. na postavenie sťažovateľky ako veriteľa v konkurznom konaní.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh ústavný súd zistil, že schôdza veriteľov rozhodla o zmene správcu [REDACTED], na schôdzi veriteľov konanej 27. júla 2015; námietku zaujatosti podala sťažovateľka 3. augusta 2015; nový správca konkurznej podstaty ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]) bol ustanovený uznesením okresného súdu sp. zn. 31 K 58/2014 z 25. septembra 2015 a sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu 25. novembra 2015.

Sťažovateľka v sťažnosti neuvádza žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že zákonný sudca [REDACTED] v období od 3. augusta 2015, keď bola vznesená námietka zaujatosti, do 25. septembra 2015, keď bol ustanovený nový správca konkurznej podstaty, vo veci vykonával akékoľvek úkony, ktoré mohli byť ovplyvnené tvrdeným pomerom ku správcovi konkurznej podstaty. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu už nebol správcom konkurznej podstaty [REDACTED]

■, ku ktorého komplementárovi mal mať zákonný sudca podľa sťažovateľky taký pomer, ktorý by mal byť dôvodom na jeho vylúčenie z prerokovávaní a rozhodovania vecí.

S poukazom na uvedené ústavný súd nezistil zásah do označených práv sťažovateľky z materiálneho hľadiska v takej intenzite, ktorý by mal neodstrániteľné a nenapraviteľné následky a ktorý by odôvodňoval zásah zo strany ústavného súdu, čo viedlo ústavný súd k záveru, že základné právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené nebolo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016